

Lige nu står vandet ekstremt højt over det meste af landet, fordi 2017 blev et meget vådt år. Professor åbner diskussion om, hvorvidt åerne skal graves dybere, eller man skal droppe landbruget de mest våde steder. FOTO: JOACHIM LADEFOGED

Danmark drukner i vand fra oven - og fra neden

Man bør overveje at lave åerne større og dybere, så de kan flytte mere vand, mener professor. Naturfredningsforening tror ikke, man kan grave sig ud af problemet.

LARS FROM

lars.from@jp.dk

Danmark er ved at drukne i vand. Alt for meget vand.

Lige nu står marker, haver og veje under vand mange steder i landet. Nogle steder er grundvandet på få år steget med én til to meter, så man i f.eks. Sunds ved Herning på en god dag kun har 10-20 centimeter ned til grundvandet – på en dårlig dag står der blankt vand på marker og i haver.

Fordi nedbøren stiger og stiger og på knap 150 år er steget 20-25 pct. Og fordi grundvandet samtidig over stort set hele landet er kravlet højere og højere op.

Og alt tyder på, at fremtidens klima vil betyde endnu mere nedbør og endnu højere grundvandstand, hvilket nogle steder vil være ensbetydende med flere søer og flere sumpområder.

Professoren Jørgen E. Olesen fra Aarhus Universitet mener, at situationen er kritisk for især mange landmænd, hvis marker lige nu står under vand.

»Jeg har ikke noget entydigt svar på, hvad man skal gøre ved problemet. Men et kompromis kunne være helt at fjerne landbrugene fra nogle ådale og så lade vandet i åer og vandløb brede sig her.

Det kan dog ikke løse hele problemet. Derfor bør man også tage diskussionen, om ikke nogle af vandløbene er underdimensionerede og bør laves bredere og dybere, så de kan transportere mere vand væk,« lyder det fra Jørgen E. Olesen.

Overset klimaproblem

Han mener, at den stigende nedbør og det faktum at grundvandet samtidig er steget over det meste af landet, er et af de allerstørste og mest oversete klimaproblemer i Danmark – især for landbruget.

»Vi har simpelthen for meget vand. Og i forhold til diskussionen om den stigende havvandstand, så er det noget, der vil komme meget langsomt og ikke vil blive alvorligt for Danmark i min levetid – derimod stiger grundvandet og nedbøren langt hurtigere og har allerede skabt problemer,« forklarer han.

Hos Danmarks Naturfredningsforening er præsidenten Ella Maria Bisschop-Larsen enig i, at vand og store oversvømmelser lige nu giver problemer.

»Jeg er enig i, at vi har brug for en diskussion, og at vi bør få lavet en helhedsvurdering af, hvad der skal ske med vandløbene,« siger hun.

»Men man kan ikke blot grave sig ud af problemerne. Nogle steder vil det være bedre for samfundet, at man opkøber jord fra landmændene og her lader vandet brede sig. Der er i hvert fald ikke fagligt belæg for at sige, at man bare kan grave sig ud af det,« siger Ella Maria Bisschop-Larsen.

Ifølge Danmarks Meteorologiske Institut, DMI, blev

Vand i Danmark

Samlet faldt der i 2017 849 mm nedbør i Danmark.

Mest i Aabenraa Kommune med 1.068,9 mm, hvilket er lidt over en meter.

Hvis man har en grund på 1.000 kvm, svarer det til lidt over en million liter vand på grunden.

Mindst nedbør faldt der i Stevns Kommune med 616,4 mm.

Rekorden for hele landet er fra 1999 med 905 mm nedbør.

Mindst faldt der i 1947 med 466 mm.

Hvis man vil undgå alt for meget vand i haven, suger træer masser af vand. Især piletræer. Et stykke jord med træer kan i løbet af et år typisk suge ca. 100 mm mere nedbør op end en græsplæne.

Kilde: DMI m.fl.

2017 det 10. mest våde år, siden målingerne indledtes i 1874. Men problemerne med for meget vand blev i 2017 forværret, fordi den sidste halvdel af året blev meget våd, forklarer klimatolog Mikael Scharling fra DMI.

»Både sommeren og efteråret var utrolig våde, så våde at nogle landmænd ikke har kunnet høste, fordi jorden har været mættet med vand. Og selv om december ikke var specielt våd, var her ingen fordampning, så lige nu er jorden meget våd, og der skal ikke meget til, før der

dannes store pytter,« lyder det fra Mikael Scharling.

Han understreger, at det ikke handler om meget mere ekstremnedbør i form af voldsomme regn- eller tordenbyger, men om stabil og generelt mere nedbør.

»Det, vi oplever, er en stigende tendens til mere nedbør, og intet tyder på, at det vil vende. Vi skal nok forvente, at et mere vådt klima bliver mere normalt. Samtidig ved vi, at atmosfæren i et varmere klima kan indeholde mere nedbør. Det så vi i 2015, der var et varmt år, hvor vi oplevede det næstvådeste år i Danmark, mens 2017 ikke var specielt varmt, men alligevel blev meget vådt. Når alt peger på, at temperaturen stiger og stiger, må vi også forvente, at nedbøren gør det samme,« forklarer Mikael Scharling.

En meter regn

I Herning, der sidste år fik over en meter nedbør, helt præcis 1.006 millimeter, er grundvandet nogle steder steget med i hvert fald 70 cm, fortæller afdelingsleder Benny Nielsen fra Herning Vand.

»Vi oplever, at det øvre grundvand konstant stiger. Derfor har vi et projekt, hvor vi vil forsøge at få klarlagt, hvor meget det stiger, og hvordan vi skal håndtere det,« fortæller Benny Nielsen, der samtidig har oplevet en absurd sideeffekt:

»Når vi har udskiftet gamle og slidte kloakrør, er grundvandet steget yderligere – fordi de utætte kloakker har fungeret som drænrør, hvor grundvandet er trukket ind. Og mange andre steder i landet har man oplevet det samme.«

Venstre beskylder Enhedslisten for pamperi

Enhedslisten overvejer at indkassere penge fra en borgmesters dobbeltløn, selv om partiet vil afskaffe dobbeltløn.

KLAUS DOHM

klaus.dohm@jp.dk

Et Facebook-opslag fra Enhedslistens afgående teknik- og miljøborgmester i København, Morten Kabell, får Venstre til at beskyldte Enhedslisten for pamperi.

I opslaget kommenterer Morten Kabell for første gang sin dobbeltløn og gennemgår nøje et vederlag på 503.000 kr., som han efter reglerne modtager, selvom han allerede har fået et nyt job i erhvervslivet. Når skatten er betalt, og han har hævet en kompensation for manglende løn, er der 26.000 kr. tilbage til ham selv. De penge vælger han nu at donere til velgørenhed. Men samtidig skriver han, at han indbetaler 131.000 kr. til Enhedslisten i såkaldt partiskat.

»Hvordan Morten Kabell bruger sine penge, er jeg ligeglad med. Men at Enhedslisten tager imod partiskat af noget, som de kalder andre mennesker for grådige og pamperer for at modtage, er noget af det mest dobbeltmoraliske og hykleriske, som jeg har været ude for. De kaldte Carl Holst for grådig og pamper. Enhedslisten med Pernille Skipper og Pelle Dragsted er selv nogle grådige pamperer,« siger politisk ordfører Jakob Ellemann-Jensen (V).

Med sin udtalelse henviser Jakob Ellemann-Jensen til, at Enhedslisten i 2015 rettede en hård kritik mod daværende forsvarsminister Carl Holst (V), der modtog løn som minister og eftervederlag som tidligere regionsrådsformand. Sagen førte til, at reglerne blev ændret, så det ikke længere var muligt for folketingspolitikere og ministre på den måde at modtage dobbeltløn. Det ønsker Enhedslisten skal udbredes, hvilket partiet nu fremsætter et forslag om.

Pelle Dragsted, finansordfører i Enhedslisten, kalder det »prisværdigt«, at Morten Kabell donerer sit restbeløb til et velgørende formål. Samtidig mener han, at det ikke er rimeligt, at en stor del af en dobbelt-

løn ender i en partikasse.

»De her penge skal slet ikke havne hos hverken den enkelte borgmester eller i nogen partikasse. De skal tilbage til skatteyderne. Det vil vores forslag indnebære,« siger Pelle Dragsted. Han oplyser, at det er op til partiets afdeling i København i den konkrete sag at beslutte, hvad der skal ske med de 131.000 kr.

På Facebook sender Morten Kabell også kritik mod Pelle Dragsted, der tidligere har opfordret Kabell til at overveje at frasige sig sin dobbeltløn.

»Jakob Ellemann-Jensen kalder Pelle Dragsted for en hykler. Det er hans ord. Men personligt er jeg både træt af og faktisk forurettet over at modtage kritik fra én som Pelle Dragsted. Han ved nemlig godt, at jeg følger partiets regler og anvisninger,« skriver han.

Jakob Ellemann-Jensen kan godt forstå, at Morten Kabell skriver, som han gør.

»Tilsyneladende synes Morten Kabell også, at Pelle Dragsted er en hykler. Han vil bare ikke sige det lige så kraftigt,« siger han.

Pelle Dragsted har svært ved at tage Jakob Ellemanns kritik alvorligt.

»Han tilhører et parti, som med næb og klør har forsvaret de mest urimelige privilegier for politikere. F.eks. at de skal kunne gå på pension som 60-årige. Det er en lidt falsk melodi at høre Jakob Ellemann snakke om store principper på det her område,« siger han.

Beslutning på onsdag

Kommunalforsker Roger Buch, Danmarks Medie- og Journalisthøjskole, kalder det »paradoksalt«, hvis Enhedslisten anser det som en formildende omstændighed, hvis pengene går til partiet:

»Hvis man er skeptisk over for eftervederlag, så kan jeg ikke se, at det gør nogen forskel, om en politiker selv får pengene eller giver dem videre til partiet.«

Enhedslistens gruppeformand i Københavns Borgerrepræsentation, Karina Vestergård Madsen, oplyser, at partiets bestyrelse i København på onsdag vil beslutte, hvad der skal ske med de penge, som Morten Kabell har meddelt, at han betaler i partiskat. Indtil da ønsker hun ikke at kommentere sagen nærmere.

Morten Kabell ønsker kun at kommentere sagen på Facebook.